

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Arba'ah ha-ṭurim

Ṭur Ḥoshen ha-mishpaṭ - hu ha-ṭur ha-3. me-arba'ah ha-ṭurim

Ya'aqov ben Asher

רשא וב בקעי

Ṷin, 5573 = 1813

אמק

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8729

השן המשפט הלכות חוקת קרקעות קמא

קלא

ולפי תפוסת של קציעות ואין בעל המלך נקמדי ולכן לא הויה חזק עסק מחיל
לכשתו סיוו חזקת כל מקום חזק כשתפוס עסקם יכול לעמון לקוח סוף צויה
כשתו חרנגולים לתוך בית וצויהו' מ' מים גם על זס עסקדי לויים ואם לא מיהא
המקדי' וצנו' מ' מ' סיפא ונ' מ' רישא אמר רב נתן סכא בחזר הסומנין עסקין

ועבדים חזקתו ב' עניס עניס ליום עמד סכעל חזקת' עלם עניס וליכס מיוס
ליום : ומ' רפ"ס בית סלמין מתוך סכענין תצובו ספסקין אותם עמנו
עניס עניס פירות תדיר וכל דבר עניס פירות תדיר וכל דבר
עניס עליעות עניס ליום : עמד סכעל עסקתקת צויה נשנים לויס עניס
פירות אלם עניס אחת עניס * חזקת' ב'

וא"א הרא"ש ו"ל כתב שצריך שש שנים במים רהוה חזקה אע"פ
שחן בפיוור אע"פ שאם היה אחר שאינו חנוני היה מחזיק היה
צריך שלש שנים רציפות בחנוני רי הוא בשלש שנים מפורות
י"ל החזיק במקום מסויים בחצר הכירו כגון שהעמיד שם בהמתו
או מגדל חרנגולים שם או שהעמיד שם תנור או שנתן שם וכל
וכוונת אחר מותר לי מקום זה החזיק בו שלש שנים היו חזקה
לא שנת עשה שם מחיצה לא שנת לא עשה שם מחיצה אפילו
בחצר שותפות דאפילו שותפי קפדי אפי' אהעמדה להורה כ"ש
בחצר איניש דעלמא דקפיד טפי' וברכהה שחזרי הבתים
שהיא כיוו ובין שותפו לא היו חזקה באחד מאלו אלא אם כן
עשה שם מחיצה גבוה עשרה או העניק המקום ב' מפרזים לזבל
אבל תשמיש בעלמא שנשתמש שם לא היו חזקה אבל ברכה
של איניש דעלמא היו חזקה אפילו בתשמיש רהוד ולדעת רב
אלם אפילו בחצר אם היא של שנים חזקה אלא אם
כן עשה מחיצה שאינו מקפיד על תשמיש בלא מחיצה ובחצר
איניש דעלמא היו חזקה אפי' בתשמיש בלא מחיצה דאשתמיש
להוד קפיד וכ"ל הר"מה וא"א הרא"ש ו"ל כתב כסברא ראשונה
כ"ל וכל זה ביידי בחוקה של שנים חזקה באחד מאלו כפרישית
אבל לא בא בטענה אלא נשתמש באחד מאלו בחצר שתפו
הכירו מעכב עליו כל זמן שירצה לא שנת עשה מחיצה לא שנת
לא עשה כ"כ וכתב הר"י יוסף הלוי דמכאור שאין מפורזין בחצר
השותפין דמי ויכולין לעכב על העמדת בהמה שם :

קמא א חזקת המרחצאות והשוברים ובית הבדים
ובורות שהיון ומעורות ועבדים יביא
ראיה שנשתמש בהן ולקח פירותיהם ג' שנים חזקת השדה
בין שדה בית השלהין שעושה פירות תדיר בין שדה הבעל ושדה
האילן שאינו עושה פירות תדיר כולן חזקתו ג' שנים מיום ליום
שתדיריה בידו ג' שנים שלמות ויאכל כל פירותיהם כ' והרמב"ם
כתב ושדה הלכן ושדה האילן אין צריך מיום ליום אלא כיון
שאכל' תבואות ממין אחד רהיו ג' שנים וכ"ל ר"ח והר"מה וא"א
הרא"ש דל כתב כסברא ראשונה וכ"ל הר"י יונה ג' ג' שנים של
חזקת השדה צריך שהיו רצופו ומיהו במקום שנהגין לרוע שנה
והרובי

עניס עניס ליום עמד סכעל חזקת' עלם עניס וליכס מיוס עמנו
ליום : ומ' רפ"ס בית סלמין מתוך סכענין תצובו ספסקין אותם עמנו
עניס עניס פירות תדיר וכל דבר עניס פירות תדיר וכל דבר
עניס עליעות עניס ליום : עמד סכעל עסקתקת צויה נשנים לויס עניס
פירות אלם עניס אחת עניס * חזקת' ב'
עניס עניס ליום עמד סכעל חזקת' עלם עניס וליכס מיוס עמנו
ליום : ומ' רפ"ס בית סלמין מתוך סכענין תצובו ספסקין אותם עמנו
עניס עניס פירות תדיר וכל דבר עניס פירות תדיר וכל דבר
עניס עליעות עניס ליום : עמד סכעל עסקתקת צויה נשנים לויס עניס
פירות אלם עניס אחת עניס * חזקת' ב'
עניס עניס ליום עמד סכעל חזקת' עלם עניס וליכס מיוס עמנו
ליום : ומ' רפ"ס בית סלמין מתוך סכענין תצובו ספסקין אותם עמנו
עניס עניס פירות תדיר וכל דבר עניס פירות תדיר וכל דבר
עניס עליעות עניס ליום : עמד סכעל עסקתקת צויה נשנים לויס עניס
פירות אלם עניס אחת עניס * חזקת' ב'

מיום כז נטוח סוף פלא יענה עז תעד דבכילת מידות תליס מילתא דלמרינן
תקיתו או למית כורל ועייל כורל לז כאל, חזקה וחלמי לא למרינן כיוון טעברו
ג' עניס לא מזהר אלם דלמי כלאמנן : כרבא א' רס"ג חסובס תקומות
ז"ס יז לזס חזקה וחזקתן כמעמקטנין כסס כרדך סתקמקטנין כמקומות סכסס
מיוצגים עס כל סכולביס לר"ס אלל אס סולך לעמיס חוץ לעיר לנסקין או סכסס
חולס או סתקלת בני סעיר עניסיס תקומס עמוס שאורע פון זס מעסדי חסוקס
ובן דעת אלת סעטור ובן סעיר עסס רצויו יעבד סתעיו לו חס כרלס לי כלמת
כיון ודך פנת ובן כרלס סתקתן כ"ג עניס אף על פי שאין סתקתן כז חזק
ועניסיס וציליות כערחללות וסוכנין סתקתן ג' עניס ואין אדם דוקך כל סיוס
וכל סעיסיס זלינו כוטל פירות סוכבו תדיר חזקת' חזקת' כרדך סכני אדם
עמקמקטנין כסלסס ועינין כספסות סרס"ל סתקתנין כסנין ק"ע : שלש
עניס על חזקת סעדיס וכ' עס (דף כט) אמר רב סונל עניס סאמרו סוף
סככלן רצופות לאפוקי אס סכלן סתחזרות וסודר רב סונל בחזר דעוברי סכני
סעיטל לא לריכל דליכא דעובר זאביח דלל מוצר וססול גרלל מוצר עכו דקיעט
אמר לויס אס איחא דודיק סוילי סיבעי לך למרעס קא סתטע לך דלמער לויס חדס
למעט ככולי' כגלגל לא מניחא לעינער ונ"מ כסכי יחלל לויס דעבר טעו וסודר
רס"כס וסודר רב סונל דדי לו כחזקת אכילת עלם עניס עמודות כחזקת דעוברי
כגני כמקום ענוסיסיס לרוע עסס ולסוכיר עסס עלל לסכמיס אס סתקתקת דסל
חזקת כס כדעמקתי סיבעי וניסיס עסס ססוכירסיס לויס עולס לחסובן ג' עניס ולרדך
לעמוד סערו עד סילקוט ג' עניס ולי ענין חזקת' אפי' כחזק' ב' ומלמתי
לסכמיס כהס לא חתקתי לרועס כעניכס סעיר * וסאי גרלל אובירס ועוגדת
בין מרות כמרות כמרות חדס ארעא אכילויס כגלגל עמד אסת דרועס כחזק כקעס
גרולס איני יוכל לסוכיב עס סוער לברו כסנילס אלל כסכוכן זרועות סוכרין
סוער אסת בין כולן ונ"מ אין כעניקין סס כסעות דעברט עמי כססס סכסס *
אוביר רצויו דתקורלל אסת כסעומדת בין מרות כמרות סוף דלי ללו כסכי א"ל
לעינען חרל ארעא ככולי' כגלגל לא מניחא לעינער ומלמיס אס יודע ססיל
עניס וליכס לריכס לסוכיר סייך סלי עטעטל סכל לתקור עמי קא על כז דלל
קיעט

לא קפדי עניס סכי פון לזס חזקת סכל כלויסיס דעלמס אפילו סעמדה כדי כרזכס
סוף חזקת * ועד דבגנ' מערלי רב עסל ורניגל לסלי דסרכינן סלוקתקת
דחזר סתקמקטנין וסס כן אל לריכיל ללוקמקת דרזכס וסרס"ל ככז סוקתקת דרזכס
סענע רס"ל דכין דרד כקתן כוכיסיס סוד עקתת אומס פירכל לא סייטקן לתרזוי
דליך סענוליס כסני סר"ף לא ככז סוקתקת דרזכס עמוס דסרכיל לויס דכין דרד
ססל ורניגל מערלי ללוקתקת קעל דרד כמתן לא סייטקן למלי דסדר כויס ד' רב
ואפוי כרזכס דרילעס לי סוי עניע רכז כמתן תורולל סדכ סעורלי לי סוי סוד
כויס סולכך כולתיסיס קיימין ודרי סרע"ס מ"ג עס סלכות עונק ונ"מ עסל סכמיס
ענין כרדכי סר"ף עלל חילק בין מלך לרזכ' : כ"א וכלזס מיידי כחזק' ג' וכ' ככר
כסכר עקך סרע"כס וכך סללמי כמירזי סרע"כס וכתב ססר"י סלוי מ' דכחזקת
לא לתר עסקינן ובן דעת סרע"כס מ"ס עס סלכות סכמיס ועוד יתבאר זס כס"ד : י"א
כתב סרע"כס כס' רע"ח עס סעונק עמקת סתקתקת כעס עניס למרוק עס כעת
ככ"ר רב סכסכות סס' כרלס כסנין פון לו רליס סססיס לו ככות וחלק כהר אף על פי
ססיס סלס מניח למרוק כסכסכות פון זו חזקת סססי סין דך בני אדם לסקמדי
ככל כיוולל כויס אס עמני סתקעניס כגלגל סלוי סתקתקת סל קסידל אס עמני סתקתקת
ר"ל סססו כויס סעיר וכל שאין דך בני אדם לסקמדי אס עמני סתקעניס אס עמני
סתקתקת פון סתקענין חזקת חס כעמבר עתקת כערק חזקת אלו דרכיסיס שאין לזסס חזק'
סיס עמניס כסכס כהר וכ' אלל אס עמס עמניס כלסעמו גכויס' ובן לתרובי
ס' חזקת וסוקמקטנין לה כחזל סוקתקת כרזכס סתחרי סכמיס דלסעמדה כדי לל
קפדי למחילס קפדי ועינין עור עס עינין כסכסכו' סרס"ל ככל ל"ח ס' ח' וס' וכלל ל"ט
ס' ח' ג' ג' ר' ח' ח' (ועינין ככ"י ככ"ס ר"ג סתוכת סרס"ל) כרב סמירדי כערק
סכועת סדיסיסי סכלל לר"מ אדם סקסס קרקע מנחירו ויס לו סער ובחזך ג' עניס
ענין סוכר חזקת וסכרתי לי ולוקח עומקת כערקע וססיב כרלס לי דלין לרין ליסבע
אפילו סכועת דרבען דלס איחא דחזר וסכר סיס מנחיר לו אס סעטר וספילו אין לו
סער אלל סקענין אסת על חזירו עכרת לי קרקע זאלינו מנחיר כז ואין לו סער וכלכד
וססיב לויס דע' ל"ל סלויי וכלל לסכענין אפילו סוקת עכ"ל : וליני יודע לעס
סערו סכועת סוקת וספסר סר"ל כלימלל דסער עטכועת סוקת סוקת סוקת דליכס
דרדל דעמוכל :

קמא חזקת המרחצאות וכ"ל כחל רוס מ' חזקת סכמיס (דף כח) צורות
סיחין ועערוט סוככות ומרחללות בית כסדיס ובית סלמין

TUR. Tom. III.

חשן המשפט הלכות חוקת קרקעות קמא

קיימת דין מדות צרות מיוך וכיון דליכא דמזל דעונת שנייה ענינה : ה היתה
השנים בחוקה וכו' אם (דף לז) מונחת דתלמי ועולמי פי כיון הויה חוקת
ונמנית דלמשל לא הויה חוקת וכן עסקו כר"ע וסוף"ע וכן דעת סרע"ט מ"ב
ע"י מיוך"ט אם הויה דליכא חוקת : וע"ז פתח בו זרע"ט ולא הויה ענינה

אבל ודמיון נבחר ענין ר"ב יוסף דכ"ל דמזל דעונת שנייה ענינה דמ"ב
פירש שנייה ענינה וכללם הויה חוקת ולא חוקת דמזל דעונת שנייה ענינה
ענין נבחר כל ענין דמזל דעונת שנייה ענינה : וה"ל דמזל דעונת שנייה ענינה
כסדר ענינו דמזל דעונת שנייה ענינה וכללם הויה חוקת ולא חוקת דמזל דעונת שנייה ענינה

ולחובר שנה ועשה כן גם הואו חוקה ביה שני שיאכל ראשון
שלישית חמישי אע"פ ששני החוקה מפורז אפי' אם יש שנייה
לירוע כל שנה ושנהו עוברת ביניהם אפי' יכול לומר אני הפך
לחוברה למען תוסף כחה בשני התבואות ואפי' אם ידע שהיא
טובה ואינה צריכה לחוברה אם השרות ששכיבה כוברים יש לו
טענה דמצוי אמר הר ארעא ככולה באנא לא מציינ' מינא ומדברי
רש"ם יראה שצריך שיעש' ניר בשנה שמוכרה כך כ' הר יעו'
שאם אכלו ג' שנים צנופ' בארעא דמכרי הויה חוקה דכ"ש דהויה
ליהלכתי' דלא מיתבר ארעיה ונרא' דלא הויה חוקה דמצוי מערע'
לומר גלות בדעהך שאני' שלך ששנית כמו גל' ששומט ואוכל
כל מה שיכול לחוציא ממנה ואינו חושב לשנים הבאות מפני
שידוע שלא תשאר בידו : ה היתה השרה בחוקה כמה שנים
והחברה שלא נהנה ממנה או שחרשה ולא זרעה או זרעה ולא
הוציא ממנה לא כרי הויה חוקה ו' ירושלמי ראוהו חורש
וקצר מעמר דש זורה ובורר ולא ראוהו מכניס פירות לא הויה חוקה
שאין חוקה אלא בהכנסת פירות ז' וב' ששנית ניר לא הויה חוקה ב' מ'נ
דיינים שאם כנה ארס חרבתו של חבירו ג' שנים או שנה אחת
באותן ימים שנה בהן אינע' דים לחשבו ג' שנים של חוקה שאין
מונין אלא משעת זריעה ואיל' לפי ש' ששנית ניר לא הויה חוקה ב' מ'נ
הקרקע אלא מהנה ואין חוקה למנה אלא לנהנה כראי' בירוש'
ראוהו חורש וכו' ואין דעת שאר המפרשים בן לא משעת בנייתו
לתקן השרה מונים לו כיון שלבסוף אוכל פירות וכן כתב א"א
הרא"ש לקמן על בנות שח' ועוד דבריו למר' התחיל' למנה
משעת זריעה לא היה להתחיל' אלא משעת הכנסת פירות :
ז אכלה שחת לא הויה חוקה ורא' שהמתין מלקצרה עד שנעש'
בעול' בענין שאינו חזור וגדל אבל קצרה בשדה ירק שחזור
וגדל וקצרה אחר כך הויה חוקה ובמקום שיש להם בחמת הרבה
ורכס לקצור תבואתם שחת לבחנות הויה חוקה ואם באר'
לדו בעודה שחת בשנייה בשנה השלישית מיה' ליום הויה חוקה
אף על פי שלא יאכלנה בשלישי אלא שחת' החוקי בלא מקום
שאינו משתמר כגון חוץ לגדר שזרע שם והחוקי כן רעה
חוקה לא תפתיה' לא הויה חוקה ומירוש' רשב"ם אר' רעה
ומראה בקא"ם שאין מוציא' ממנה אלא כרי הויה חוקה וירוש'
שלא השרשה לא הוגשמה ונשבה הרוח וזרה השמש ונקבע' יבנו
פתח הרישה וזרע בה י' וכן האי' פירוש שפחה בן צנוי
מיס לתקן השרה אע"פ שמהנה השרה כיון שאין הנאה מחמת
באותו עבודה ז' אכלה באיסור כגון שאכלה ערלה
ושביעית לא הויה חוקה ודקא שאכל הפירות שהם באיסור אבל
אם נהנה מומיותיה שהם היתה הויה חוקה אף על פי שלא נהנה
מפירותיה שהרי אין הנאה אהר' בשנים אלו וכגון שיש בחבירות
יותר ריוח ממה שהוציא עליה והרמב"ם כתב אכלה ערלה
ושביעית וכל' אם ער' פי שאכלה באיסור הויה חוקה
וכן כתבו הנאונים וא"א הרא"ש ז"ל כתב בכפרא הראשונה
יד זרעה כולה הויה חוקה רובע ממנה לא קנה אותו בית
רובע שלא זרע ולא אמרין שהוא בטל אגב השרה אפילו אם
אני ראוי לזרעה ודקא שישיר בית רובע שהוא חושב אכל'
פחות מבית רובע בטל אגב השרה הויה חוקה השרה כולה
שלע"ם שאינה ראויה לזריעה חוקתה כדרך תשמיש' להעמיד
בה בחבור' או לשמוח בה פירות מן בשדה האיל' לא
הויה חוקה אלא אם כן ילקט הפירות בידו אבל אם האילנות
משירין את פירותיהם קודם שילקטם לא הויה חוקה אף על פי
שעמדו על האילן עד שיגדלו כל צרכם ז' היתה נשערה
אילנות שאין עושין פירות אלא אחד לג' שנים כגון בנות
שוה כתב א"א הרא"ש ז"ל אם התחיל' בשני חוקה בשנה
ראשונה שגנמו ונעל וגר השרה כל השלשה שנים ותקן צרכי'
האילנות והאכל הפירות בשנה השלישי' הויה חוקה

במקום שיש להם בחמת הרבה ורכס לקצור תבואתם שחת לבחנות הויה חוקה ואם באר' לדו בעודה שחת בשנייה בשנה השלישית מיה' ליום הויה חוקה אף על פי שלא יאכלנה בשלישי אלא שחת' החוקי בלא מקום שאינו משתמר כגון חוץ לגדר שזרע שם והחוקי כן רעה חוקה לא תפתיה' לא הויה חוקה ומירוש' רשב"ם אר' רעה ומראה בקא"ם שאין מוציא' ממנה אלא כרי הויה חוקה וירוש' שלא השרשה לא הוגשמה ונשבה הרוח וזרה השמש ונקבע' יבנו פתח הרישה וזרע בה י' וכן האי' פירוש שפחה בן צנוי מיס לתקן השרה אע"פ שמהנה השרה כיון שאין הנאה מחמת באותו עבודה ז' אכלה באיסור כגון שאכלה ערלה ושביעית לא הויה חוקה ודקא שאכל הפירות שהם באיסור אבל אם נהנה מומיותיה שהם היתה הויה חוקה אף על פי שלא נהנה מפירותיה שהרי אין הנאה אהר' בשנים אלו וכגון שיש בחבירות יותר ריוח ממה שהוציא עליה והרמב"ם כתב אכלה ערלה ושביעית וכל' אם ער' פי שאכלה באיסור הויה חוקה וכן כתבו הנאונים וא"א הרא"ש ז"ל כתב בכפרא הראשונה יד זרעה כולה הויה חוקה רובע ממנה לא קנה אותו בית רובע שלא זרע ולא אמרין שהוא בטל אגב השרה אפילו אם אני ראוי לזרעה ודקא שישיר בית רובע שהוא חושב אכל' פחות מבית רובע בטל אגב השרה הויה חוקה השרה כולה שלע"ם שאינה ראויה לזריעה חוקתה כדרך תשמיש' להעמיד בה בחבור' או לשמוח בה פירות מן בשדה האיל' לא הויה חוקה אלא אם כן ילקט הפירות בידו אבל אם האילנות משירין את פירותיהם קודם שילקטם לא הויה חוקה אף על פי שעמדו על האילן עד שיגדלו כל צרכם ז' היתה נשערה אילנות שאין עושין פירות אלא אחד לג' שנים כגון בנות שוה כתב א"א הרא"ש ז"ל אם התחיל' בשני חוקה בשנה ראשונה שגנמו ונעל וגר השרה כל השלשה שנים ותקן צרכי' האילנות והאכל הפירות בשנה השלישי' הויה חוקה

במקום שיש להם בחמת הרבה ורכס לקצור תבואתם שחת לבחנות הויה חוקה ואם באר' לדו בעודה שחת בשנייה בשנה השלישית מיה' ליום הויה חוקה אף על פי שלא יאכלנה בשלישי אלא שחת' החוקי בלא מקום שאינו משתמר כגון חוץ לגדר שזרע שם והחוקי כן רעה חוקה לא תפתיה' לא הויה חוקה ומירוש' רשב"ם אר' רעה ומראה בקא"ם שאין מוציא' ממנה אלא כרי הויה חוקה וירוש' שלא השרשה לא הוגשמה ונשבה הרוח וזרה השמש ונקבע' יבנו פתח הרישה וזרע בה י' וכן האי' פירוש שפחה בן צנוי מיס לתקן השרה אע"פ שמהנה השרה כיון שאין הנאה מחמת באותו עבודה ז' אכלה באיסור כגון שאכלה ערלה ושביעית לא הויה חוקה ודקא שאכל הפירות שהם באיסור אבל אם נהנה מומיותיה שהם היתה הויה חוקה אף על פי שלא נהנה מפירותיה שהרי אין הנאה אהר' בשנים אלו וכגון שיש בחבירות יותר ריוח ממה שהוציא עליה והרמב"ם כתב אכלה ערלה ושביעית וכל' אם ער' פי שאכלה באיסור הויה חוקה וכן כתבו הנאונים וא"א הרא"ש ז"ל כתב בכפרא הראשונה יד זרעה כולה הויה חוקה רובע ממנה לא קנה אותו בית רובע שלא זרע ולא אמרין שהוא בטל אגב השרה אפילו אם אני ראוי לזרעה ודקא שישיר בית רובע שהוא חושב אכל' פחות מבית רובע בטל אגב השרה הויה חוקה השרה כולה שלע"ם שאינה ראויה לזריעה חוקתה כדרך תשמיש' להעמיד בה בחבור' או לשמוח בה פירות מן בשדה האיל' לא הויה חוקה אלא אם כן ילקט הפירות בידו אבל אם האילנות משירין את פירותיהם קודם שילקטם לא הויה חוקה אף על פי שעמדו על האילן עד שיגדלו כל צרכם ז' היתה נשערה אילנות שאין עושין פירות אלא אחד לג' שנים כגון בנות שוה כתב א"א הרא"ש ז"ל אם התחיל' בשני חוקה בשנה ראשונה שגנמו ונעל וגר השרה כל השלשה שנים ותקן צרכי' האילנות והאכל הפירות בשנה השלישי' הויה חוקה

במקום שיש להם בחמת הרבה ורכס לקצור תבואתם שחת לבחנות הויה חוקה ואם באר' לדו בעודה שחת בשנייה בשנה השלישית מיה' ליום הויה חוקה אף על פי שלא יאכלנה בשלישי אלא שחת' החוקי בלא מקום שאינו משתמר כגון חוץ לגדר שזרע שם והחוקי כן רעה חוקה לא תפתיה' לא הויה חוקה ומירוש' רשב"ם אר' רעה ומראה בקא"ם שאין מוציא' ממנה אלא כרי הויה חוקה וירוש' שלא השרשה לא הוגשמה ונשבה הרוח וזרה השמש ונקבע' יבנו פתח הרישה וזרע בה י' וכן האי' פירוש שפחה בן צנוי מיס לתקן השרה אע"פ שמהנה השרה כיון שאין הנאה מחמת באותו עבודה ז' אכלה באיסור כגון שאכלה ערלה ושביעית לא הויה חוקה ודקא שאכל הפירות שהם באיסור אבל אם נהנה מומיותיה שהם היתה הויה חוקה אף על פי שלא נהנה מפירותיה שהרי אין הנאה אהר' בשנים אלו וכגון שיש בחבירות יותר ריוח ממה שהוציא עליה והרמב"ם כתב אכלה ערלה ושביעית וכל' אם ער' פי שאכלה באיסור הויה חוקה וכן כתבו הנאונים וא"א הרא"ש ז"ל כתב בכפרא הראשונה יד זרעה כולה הויה חוקה רובע ממנה לא קנה אותו בית רובע שלא זרע ולא אמרין שהוא בטל אגב השרה אפילו אם אני ראוי לזרעה ודקא שישיר בית רובע שהוא חושב אכל' פחות מבית רובע בטל אגב השרה הויה חוקה השרה כולה שלע"ם שאינה ראויה לזריעה חוקתה כדרך תשמיש' להעמיד בה בחבור' או לשמוח בה פירות מן בשדה האיל' לא הויה חוקה אלא אם כן ילקט הפירות בידו אבל אם האילנות משירין את פירותיהם קודם שילקטם לא הויה חוקה אף על פי שעמדו על האילן עד שיגדלו כל צרכם ז' היתה נשערה אילנות שאין עושין פירות אלא אחד לג' שנים כגון בנות שוה כתב א"א הרא"ש ז"ל אם התחיל' בשני חוקה בשנה ראשונה שגנמו ונעל וגר השרה כל השלשה שנים ותקן צרכי' האילנות והאכל הפירות בשנה השלישי' הויה חוקה

חשן רמשפט הלכות חוקת קרקעות קמא

קלב

למכור כל סבי אילנות מירוד ככל המנהג... חוקת קרקעות קמא

חוקת קרקעות קמא... וכל עשרה בשנה ראשונה... חוקת קרקעות קמא

חוקת קרקעות קמא... חוקת קרקעות קמא

חוקת קרקעות קמא... חוקת קרקעות קמא

חוקת קרקעות קמא... חוקת קרקעות קמא